

Број 15/33

03.02.2026

Нови Београд

На основу члана 119. став 1. тачка 1) Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018-др. закон, 10/2019, 27/2018-др. закон, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025), Школски одбор Основне школе „Краљ Александар I“, на редовној седници одржаној дана 03.02.2026. године донео је следећу:

О Д Л У К У

УСВАЈА СЕ ПРАВИЛНИК О ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКОЈ И МАТЕРИЈАЛНОЈ ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА, РОДИТЕЉА УЧЕНИКА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „КРАЉ АЛЕКСАНДАР I“

Образложење

Правилником о васпитно дисциплинској и материјалној одговорности ученика, односно родитеља ученика се утврђују права, обавезе ученика, дисциплинска одговорност ученика, врсте повреда обавеза и повреда забрана ученика, васпитне и васпитно-дисциплинске мере, васпитно-дисциплински поступак, органи надлежни за изрицање васпитних и васпитно-дисциплинских мера, правна заштита и материјална одговорност ученика, односно родитеља ученика Основне школе „Краљ Александар I“ у Београду

Поступајући у складу са Законом, Школски одбор донео је Одлуку као у диспозитиву.

Председник Школског одбора

Раде Шалипуровић

На основу члана 119. став 1. тачка 1, а у вези са чланом 83. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018, 10/2019, 6/20, 129/21, 92/23, 19/25), Школски одбор Основне школе „Краљ Александар I“ у Београду, на седници одржаној дана 03.02.2026. год. доноси:

Република Српска
ОШ „Краљ Александар I“

Број 15/33-1

П Р А В И Л Н И К

03.02.2026

о васпитно дисциплинској и материјалној одговорности ученика, односно родитеља ученика у Основној школи „Краљ Александар I“

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником се утврђују права, обавезе ученика, дисциплинска одговорност ученика, врсте повреда обавеза и повреда забрана ученика, васпитне и васпитно-дисциплинске мере, васпитно-дисциплински поступак, органи надлежни за изрицање васпитних и васпитно-дисциплинских мера, правна заштита и материјална одговорност ученика, односно родитеља ученика Основне школе „Краљ Александар I“ у Београду (у даљем тексту: Школа).

Члан 2.

Организација рада Школе омогућава ученику несметано остваривање његових права и испуњавање обавеза у остваривању права на стицање образовања.

У Школи се негују односи међусобног разумевања и уважавања личности, ученика, запослених и родитеља, односно других законских заступника.

Запослени и ученици имају обавезу да својим радом и укупним понашањем доприносе развијању позитивне атмосфере у школи.

У остваривању својих права ученик не сме да угрожава друге у остваривању њихових права.

II ЗАБРАНА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Члан 3.

У Школи су забрањене дискриминација и дискриминаторско поступање, којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном

статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основама утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

Школа је дужна да предузме све мере прописане Законом о основама система образовања и васпитања (у даљем тексту Закон) када се посумња или утврди дискриминаторно понашање у Школи.

Члан 4.

У Школи је забрањено физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање запосленог, ученика, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у Школи.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности ученика.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање Школе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој ученика.

Школа је дужна да одмах поднесе пријаву надлежном органу ако се код ученика примете знаци насиља, злостављања или занемаривања.

Под физичким насиљем сматра се: физичко кажњавање ученика од стране запосленог, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у Школи; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања ученика, или запосленог; насилно понашање запосленог према ученику, као и ученика према другом ученику, или запосленом.

Под психичким насиљем, у смислу овог закона, сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства.

Под социјалним насиљем, сматра се искључивање ученика из групе вршњака и различитих облика активности Школе.

Под сексуалним насиљем и злостављањем, сматра се понашање којим се ученик сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Под дигиталним насиљем и злостављањем, сматра се злоупотреба информационо комуникационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб-сајта (web site), четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације.

Школа је дужна да надлежном органу пријави сваки облик насиља, злостављања и занемаривања у Школи почињен од стране родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица у Школи.

Због повреде забране из става 1. овог члана, против родитеља, односно старатеља ученика покреће се прекршајни, односно кривични поступак.

Протоколом о поступању у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање прописан је садржај и начин спровођења превентивних и интервентних активности, услови и начини за процену ризика, начин заштите од насиља, злостављања и занемаривања и ближи критеријуми за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, ученика или трећег лица у установи.

О старању над применом Протокола о поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, за спровођење превентивних и интервентних активности, као и за утврђивање степена повреде забране задужује се одељењски старешина, педагог, психолог и Тим за заштиту од насиља.

Члан 5.

Забрањено је свако понашање запосленог према ученику, ученика према запосленом; родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица према запосленом; запосленог према родитељу, односно другом законском заступнику; ученика према другом ученику, којим се вређа углед, част или достојанство.

Директор Школе дужан је да у року од три дана од дана сазнања за повреду забране из става 1. овог члана предузме одговарајуће активности и мере у оквиру надлежности Школе.

Ближе услове о начинима препознавања понашања којима се вређа углед, част или достојанство у Школи, заједнички прописују министар и министар надлежан за људска и мањинска права.

Поступање Школе када се посумња или утврди вређање угледа, части или достојанства, начине спровођења превентивних и интервентних активности, услове и начине за процену ризика, начине заштите и друга питања од значаја за заштиту, прописује министар.

Члан 6.

У установи је забрањено страначко организовање и деловање и коришћење простора установе у те сврхе.

III ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА

Члан 7.

Права ученика остварују се у складу с позитивним међународним уговорима и конвенцијама и законом, а школа је дужна да обезбеди њихово остваривање, а нарочито право на: Установа, односно запослени у установи дужни су да обезбеде остваривање права детета и ученика, а нарочито право на:

- 1) квалитетан образовно-васпитни рад који обезбеђује остваривање принципа и циљева из чл. 7. и 8. закона;
- 2) уважавање личности;
- 3) подршку за свестрани развој личности, подршку за посебно исказане таленте и њихову афирмацију;
- 4) заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) благовремену и потпуну информацију о питањима од значаја за образовање и васпитање;
- 6) информације о правима и обавезама;

- 7) учествовање у раду органа школе, у складу са законом;
- 8) слободу удруживања у различите групе, клубове и организовање ученичког парламента;
- 9) јавност и образложење оцене и подношење приговора на оцenu и испит;
- 10) покретање иницијативе за преиспитивање одговорности учесника у образовно-васпитном процесу уколико права из става 2. тач. 1)–9) овог члана нису остварена;
- 11) заштиту и правично поступање установе према детету и ученику;
- 12) друга права у области образовања и васпитања, у складу са законом.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник детета и ученика може да поднесе писмену пријаву директору установе у случају повреде права из става 2. овог члана или непримереног понашања запослених према детету и ученику, у складу са општим актом установе, у року од осам дана од дана сазнања о повреди права.

Запослени у установи дужан је да одмах по сазнању, а најкасније наредног радног дана, поднесе писмену пријаву директору да је учињена повреда права детета и ученика.

Директор је дужан да сваку пријаву размотри и да, уз консултацију са учеником и родитељем, односно другим законским заступником детета и ученика, као и запосленим одлучи и предузме одговарајуће мере, у року од осам дана од дана пријема пријаве.

Ученик има обавезу да:

1. редовно похађа наставу и извршава школске обавезе;
2. поштује правила понашања у школи, одлуке директора и органа школе;
3. ради на усвајању знања, вештина и ставова утврђених школским програмом, прати сопствени напредак и извештава о томе наставнике и родитеље, односно друге законске заступнике;
4. не омета извођење наставе и не напушта час без претходног одобрења наставника;
5. поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у школи;
6. чува имовину школе и чистоћу и естетски изглед школских просторија;
7. стара се о очувању животне средине и понаша у складу са правилима еколошке етике;
8. у поступку оцењивања покаже своје стварно знање без коришћења разних облика преписивања и других недозвољених облика помоћи;
9. се не понаша недолично према наставницима и другим запосленима, ученицима и родитељима ученика у школи и ван ње;
10. уредно и благовремено обавештава родитеље о свом учењу и владању, оценама, порукама одељенског старешине и других наставника и стручних сарадника;
11. у Школу долази прикладно одевен за радне активности, прикладно ошишан, брине се о личној уредности и хигијени, хигијени школских просторија и школске средине у целини;
12. долази у Школу најкасније 10 минута пре почетка часа;
13. дисциплиновано се понаша у учионици, другим просторијама Школе и школском дворишту за време трајања наставе, других облика образовно-васпитног рада, испита, екскурзија, наставе у природи, културних, спортских и других активности;
14. редовно доноси потребна средства за наставу у складу са распоредом часова (учбеници, опрема за физичко васпитање, вежбанке за писмене задатке, прибор за ликовну културу и слично);
15. води рачуна о својим одевним предметима, прибору, опреми и другој имовини, а посебно за време трајања школског одмора;
16. чува од оштећења школску имовину, односно имовину других организација за време посета или извођења дела програма образовно-васпитног рада ван Школе;
17. учествује на школским манифестацијама у школи или ван ње;
18. придржава се Правила понашања ученика, запослених и родитеља ученика школе;
19. води рачуна о свом понашању и када није у Школи.

IV Приговор на оцењивање, оцену и испит

Члан 8.

Ученик основног образовања и васпитања, његов родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе:

- 1) приговор на оцену из обавезног предмета, изборног предмета и активности и из владања у току школске године;
- 2) приговор на закључну оцену из обавезног предмета, изборног предмета и активности и из владања на крају првог и другог полугодишта;
- 3) приговор на испит.

Приговор на оцену из обавезног предмета, изборног предмета и активности и из владања у току школске године подноси се директору школе у року од три дана од саопштења оцено.

Приговор на закључну оцену из обавезног предмета, изборног предмета и активности и из владања на крају првог и другог полугодишта подноси се директору школе у року од три дана од дана добијања ђачке књижице, односно сведочанства, осим за ученике завршних разреда у року од 24 сата.

Приговор на испит подноси се директору школе, у року од 24 сата од саопштавања оцено на испиту.

Директор школе, у сарадњи са стручним сарадницима и одељењским старешином, решењем одлучује о приговору на оцену из обавезног предмета, изборног предмета и активности у току школске године, у року од три дана, уз претходно прибављену изјаву наставника.

Директор школе, у сарадњи са стручним сарадницима и одељењским старешином, решењем одлучује о приговору на закључну оцену из обавезног предмета, изборног предмета и активности на крају првог и другог полугодишта у року од 24 сата, уз претходно прибављене изјаве наставника.

Директор школе, у сарадњи са стручним сарадницима и одељењским старешином, решењем одлучује о приговору на испит, у року од 24 сата уз претходно прибављене изјаве наставника.

Директор је дужан да предметном наставнику на чију оцену у току школске године је уложен приговор, у року од три дана од дана доношења решења достави решење.

Ако оцени да је приговор на оцену из обавезног предмета, изборног предмета и активности основан и да оцена није јавно саопштена, образложена, односно да оцењивање није у складу са прописима, директор поништава оцену, појачава педагошко-инструктивни рад са наставником у установи и решењем образује комисију за проверу знања ученика, преглед и поновно оцењивање писменог или другог рада ученика. Комисија има три члана, од којих су два стручна за предмет, односно област предмета.

Уколико се утврди да закључна оцена није изведена у складу са прописима, директор поништава и враћа оцену одељењском већу на разматрање и закључивање.

Ако директор и након поновног разматрања и закључивања од стране одељењског већа утврди да закључна оцена из обавезног предмета, изборног предмета и активности није изведена у складу са прописима или је приговор из других разлога основан, решењем поништава закључну оцену и упућује ученика на полагање испита.

Наставник чија оцена је поништена упућује се и на стручно усавршавање за област оцењивања и комуникацијских вештина.

Уколико појачани педагошко-инструктивни рад у установи и стручно усавршавање наставника не дају позитиван резултат, директор је у обавези да захтева стручно педагошки надзор над радом наставника од стране просветног саветника.

Директор школе, у сарадњи са стручним сарадницима, решењем одлучује о приговору на оцену из владања у току школске године, у року од три дана, уз претходно прибављену изјаву одељењског старешине.

Ако директор у сарадњи са стручним сарадницима оцени да је приговор на закључну оцену из владања основан и да оцењивање није изведено у складу са прописима, враћа оцену одељењском већу на разматрање и поновно одлучивање.

Ако утврди да је оцена на испиту изведена противно прописима, поништава испит и упућује ученика на поновно полагање испита. Испит се организује у року од три дана од дана подношења приговора.

Уколико школа нема потребан број стручних лица да образује комисију, ангажује стручно лице из друге школе.

Наставник чија оцена је оспорена или на чији је предлог утврђена закључна оцена, не може да буде члан комисије.

Када је поништен испит директор образује нову комисију у чијем саставу не могу да буду чланови комисије чији је испит поништен.

Оцена комисије је коначна.

Приговор на завршни испит

Члан 9.

Ученик основног образовања и васпитања, његов родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе приговор на привремене резултате завршног испита на крају основног образовања и васпитања.

Приговор из става 1. овог члана подноси се школи у којој је ученик полагао испит, у року од 24 сата од објављивања привремених резултата испита.

О приговору на привремени резултат на завршни испит на крају основног образовања и васпитања, првостепена комисија одлучује у року од 24 часа од истека рока за подношење приговора.

Ако није задовољан одлуком комисије из става 3. овог члана, ученик, његов родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе приговор другостепеној комисији, у року од 24 часа од пријема одлуке комисије.

Другостепена комисија одлучује о приговору из става 4. овог члана у року од 24 часа од истека рока за подношење приговора.

Ако комисија из ст. 3 и 5. овог члана утврди да је приговор основан, може изменити број бодова на тесту.

Одлука комисије из ст. 5 овог члана је коначна.

Састав, начин образовања и рада комисија из ст. 3 и 5. овог члана уређују се у упутству за организацију и спровођење испита које доноси министар, у складу са чланом 78. став 5. Закона о основама система образовања и васпитања.

Члан 10.

Ученик, родитељ односно други законски заступник детета и ученика, има право да поднесе пријаву Министарству, уколико сматра да су му повређена права утврђена Законом или другим законом, у случају:

- 1) доношења или недоношења одлуке органа установе по поднетој пријави, приговору или жалби;
- 2) ако је повређена забрана из члана 3-5 овог Правилника;
- 3) повреде права ученика из члана 7. овог Правилника.

Пријаву из става 1. овог члана ученик, његов родитељ односно други законски заступник ученика може поднети у року од осам дана од дана сазнања за повреду својих права.

Ако оцени да је пријава из става 1. овог члана основана, Министарство ће у року од осам дана од дана пријема пријаве упозорити установу на уочене неправилности и одредити јој рок од три дана од упозорења за отклањање уочене неправилности.

Ако установа не поступи по упозорењу из става 3. овог члана, Министарство ће предузети одговарајуће мере, у складу са законом.

Одговорност ученика

Члан 11.

У остваривању својих права ученик не сме да угрожава друге у остваривању права.

Ученик има обавезу да:

- 1) редовно похађа наставу и извршава школске обавезе;
- 2) поштује правила понашања у школи, одлуке директора и органа школе;
- 3) ради на усвајању знања, вештина и ставова утврђених школским програмом, прати сопствени напредак и извештава о томе наставнике и родитеље, односно друге законске заступнике;
- 4) не омета извођење наставе и не напушта час без претходног одобрења наставника;
- 5) поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у школи;
- 6) чува имовину школе и чистоћу и естетски изглед школских просторија;
- 7) стара се о очувању животне средине и понаша у складу са правилима еколошке етике.

Васпитни рад остварује се активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога и посебних тимова. Када је неопходно, школа сарађује и са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите, ради одређивања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Одељењски старешина, заједно са стручним сарадницима, односно са тимом за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања или тимом за инклузивно образовање, сачињава план појачаног васпитног рада који траје најкраће до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

Одељењски старешина води посебну педагошку евиденцију о појачаном васпитном раду у коју се уносе подаци о: догађају, учесницима, временској динамици, предузетим активностима и мерама и оствареним резултатима тог рада.

Резултате појачаног васпитног рада, на основу заједничког извештаја одељенског старешине, стручних сарадника и тимова, директор, односно наставничко веће узима у обзир приликом изрицања васпитно - дисциплинске мере.

Са учеником који ван простора школе, односно другог простора у коме школа остварује образовно-васпитни рад, учини повреду забране из чл. 110-112. школа у складу са извештајем спољашње мреже заштите појачава васпитни рад, уз предузимање других активности у складу са

прописима којима се уређују: критеријуми за препознавање облика дискриминације, поступање установе у случају сумње или утврђеног дискриминативног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности, као и протокола поступања у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

V ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА

Члан 12.

Према ученику који врши повреду правила понашања у школи или не поштује одлуке директора и органа школе, неоправдано изостане са наставе до пет часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, Школа ће уз учешће родитеља, односно другог законског заступника, појачати васпитни рад активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, а када је то неопходно да сарађује са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите са циљем дефинисања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Члан 13.

Ученик може да одговара само за лакшу повреду обавезе која је у време извршења била утврђена овим Правилником.

Ученик може да одговара само за тежу повреду обавезе, која је у време извршења била прописана Законом о основама система образовања и васпитања (у даљем тексту:закон) или посебним законом и за повреду забране из члана 110-112 истог закона.

Члан 14.

Ученик може да одговара за учињену:

- а) лакшу повреду обавезе, прописану овим правилником,
- б) тежу повреду обавезе, прописану Законом,
- ц) повреду забране, прописану Законом.

Члан 15.

За учињену повреду обавезе или повреду забране ученику се може изрећи само једна васпитна односно васпитно-дисциплинска мера.

Васпитне и васпитно-дисциплинске мере примењују се само на ученику појединцу.

Васпитна и васпитно-дисциплинска мера изричу се у школској години у којој је учињена повреда обавезе или повреда забране од стране ученика.

Члан 16.

Васпитна мера може се изрећи ученику за учињену лакшу повреду обавезе која је утврђена овим правилником.

Васпитно-дисциплинска мера може се изрећи ученику за учињену тежу повреду обавезе или повреду забране која је утврђена Законом.

Васпитно-дисциплинска мера изриче се ученику након спроведеног васпитно дисциплинског поступка и утврђене одговорности.

Члан 17.

Када ученик изврши повреду обавезе, односно забране из чланова 110-112. Закона, школа одмах, а најкасније наредног радног дана обавештава родитеља, односно другог законског заступника и укључује га у одговарајући поступак.

Обавештење из става 1. овог члана врши одељењски старешина лично, телефоном, путем мејла или на други пригодан начин.

Уколико је родитељ односно други законски заступник усмено обавештен о повреди обавезе односно забране, одељењски старешина сачињава белешку о датуму и времену обавештавања.

VI ВРСТЕ ПОВРЕДА ОБАВЕЗА УЧЕНИКА

Члан 18.

Лакше повреде обавеза ученика су:

1-неоправдано изостајање са наставе и других облика образовног рада, у току школске године осам часова,

1а- неоправдано изостајање са наставе и других облика образовног рада, у току школске године од девет до 15 часова и

1б - неоправдано изостајање са наставе и других облика образовног рада, у току школске године од 16-25 часова, све у складу са Правилником о оцењивању или актима који уређују област оцењивања ученика;

2. учестало кашњење на часове наставе и других облика образовно-васпитног рада;

3. самовољно напуштање наставе и других облика образовно-васпитног рада пре завршетка рада и самовољно напуштање школске зграде без одобрења наставника;

4. непридржавање одлука директора, наставника и органа школе;

5. непридржавање правила понашања у школи, т.ј. понашање супротно одредбама овог Правилника и других општих аката школе и Етичког кодекса;

6. непристојно понашање према друговима и другарицама, наставницима и другим радницима Школе за време трајања наставе, као и на другим облицима образовно-васпитног рада, у оквиру спортских, културних или других активности ;

7. недолично понашање у Школи или школском дворишту и неоправдано задржавање и стварање нереди у ходницима и другим просторијама школе (трчање, лупање вратима, нагињање преко гелендера и прозора, прескакање ограде, прављење буке, спуштање низ гелендере, гурање и слично);

8. не води рачуна о свом понашању и када није у школи;

9. немаран однос према раду, наставним средствима и имовини Школе, којом приликом долази до оштећења школске зграде, просторија, инвентара, инсталација и прибора запослених у школи, као и имовине других организација за време посете или извођења дела програма образовно-васпитног рада ван школе;

9а. бацање отпадака, уништавање саксија и садница, писање по зидовима, школском намештају, опреми, училима и сл

10. не чува од оштећења и уништења ђачку књижицу, сведочанство и друге јавне исправе које школа издаје;

11. не да на увид ђачку књижицу родитељу, односно старатељу, у коју се уносе обавештења, успех, васпитно-дисциплинске мере и друго;

12. недисциплиновано понашање на часовима, односно ометање извођења наставе или других облика образовно-васпитног рада;

13. долази у школу и друга места у којима школа организује и спроводи образовно-васпитни процес, неприкладно одевен за наменске активности;

14. не брине о личној хигијени и уредности, хигијени школских и других просторија у којима се врши образовно-васпитна делатност;

15. непримерено одевање у Школи и местима на којима се остварују друге ваншколске активности;

16. злоупотреба лекарског оправдања;

17. улази у зборницу и друге службене просторије без позива и одобрења;

18. неоправдано се задржава у ходницима школе за време часа;

19. у својству редара не припреми средства и услове за наставу, или не обавести наставника о одсуству ученика;

20. у својству редара не чува предмете, књиге и прибор ученика, или се не стара о хигијени учионице;

21. у својству редара не пријави оштећење школске или личне имовине и не пријави пре почетка наставе уочене недостатке наставнику, спремачици или домару школе;

22. коришћење мобилног телефона и коришћење електронских уређаја и других средстава којима се ремети дисциплина на часу или на другим облицима образовно-васпитног рада, а који не служи за превару у поступку оцењивања, супротно правилнику о употреби мобилних телефона и законским актима који регулишу ову област;

23. правдање изостанака по истеку рока од осам дана за њихово правдање,

24. достављање непотпуне и нетачне контакт информације или одбијање да се исти доставе, односно недостављање истих,

25. понашање на начин описан на првом или другом нивоу Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање или занемаривање.

26. ометање извођења наставе и других облика образовно-васпитног рада у свом или другом одељењу, а нарочито конзумирање хране и пића на часу, жвакање жваке, причање на часу и поред опомене наставника, као и друго слично понашање

27. непридржавање правила понашања у школи утврђених овим правилником, Статутом школе и другим општим актима школе;

28. одбијање да примени мере заштите и безбедности ученика у школи, на екскурзији, излету, настави у природи, организованој настави или ваннаставним активностима ван школе;

29. насиље које не спада у повреду забране насиља, злостављања и занемаривања због мањег интензитета и последица.

Члан 19.

Ученик може да одговара за тежу повреду обавезе ученика која је у време извршења била прописана Законом и за повреду забране из чл. 110–112. Закона.

Теже повреде обавеза ученика су:

- 1) уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води школа или друга организација, односно орган;
 - 2) преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје школа или орган, односно исправи коју изда друга организација;
 - 3) уништење или крађа имовине школе, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог;
 - 4) поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и употреба алкохола, дувана, наркотичког средства или психоактивне супстанце;
 - 5) уношење у школу или другу организацију оружја, пиротехничког средства или другог предмета којим може да угрози или повреди друго лице;
 - 6) понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у школи, у школским и другим активностима које се остварују ван школе, а које школа организује и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања;
 - 7) употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства :
 - а) Снимање и слање фоторафија и видео записа контролних задатака, писмених задатака и других материја које имају за циљ проверу знања ученика, другим ученицима у истом или другом одељењу.
 - б) Снимање дигиталних записа наставника у току наставе и ван наставе који имају за циљ нарушавање приватности и вређају достојанство, част и углед личности.
 - ц) Снимање дигиталних записа ученика у току наставе и ван наставе који имају за циљ нарушавање приватности и вређају достојанство, част и углед личности.
 - д) Објављивање фотографија, аудио и видео записа неовлашћено насталих у школи, на друштвеним мрежама и интернет пплатформама које вређају част и углед наставника и ученика и њихову личност извргавају руглу.
 - 8) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно другог законског заступника од стране школе;
 - 9) учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере из става 1. овог члана ради корекције понашања ученика.
- За повреде из става 2. тач. 8) и 9) овог члана обавезна је поступност у изрицању мера.

VII ВРСТЕ ПОВРЕДА ЗАБРАНА УЧЕНИКА

Члан 20.

Забране утврђене Законом, а за које ученик одговара, су:

1. Забрана дискриминације
2. Забрана насиља, злостављања и занемаривања
3. Забрана понашања које вређа углед, част или достојанство

Члан 21.

ОБЛИЦИ НАСИЉА И ЗЛОСТАВЉАЊА

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности детета и ученика или запосленог.

Насиље и злостављање може да се јави од стране: запосленог према ученику, другом запосленом, родитељу, односно старатељу или другом лицу које је преузело бригу о детету и ученику (у даљем тексту: родитељ); ученика према другом ученику или запосленом; родитеља према свом детету, другом детету и ученику и према запосленом.

Насиље и злостављање може да се јави као физичко, психичко (емоционално), социјално и електронско.

Члан 21а.

Повреду забрана од стране ученика из чланова 110-112. Закона представља сваки облик дискриминације, злостављања, као и психичког и физичког насиља према другом ученику, наставнику, стручном сараднику или запосленом у школи, а нарочито:

а.) **Забрана физичког насиља** – ударање другог ученика, наставника или запосленог у школи, гажење, цепање одеће, одузимање или уништење туђе ствари уз примену силе или обећање да ће се сила применити, „шутке“, насилно или преварно затварање у просторију, измицање столице, чупање за уши или косу, повређивање са лакшим телесним повредама, саплитање и слично.

б.) **Забрана психичког насиља** – доношење у школу и показивање хладног или ватреног оружја, претње физичким насиљем упућене ученику или запосленом у школи, уцењивање ученика, псовање ученика или запосленог у школи, плување, вређање, ругање, називање погрдним именима, подсмевање, омаловажавање, етикетирање и слично.

в.) **Забрана социјалног насиља** – понашање којим се ученик искључује из групе вршњака и различитих облика активности школе.

г.) **Забрана сексуалног насиља и злостављања** – добацивање или изговарање коментара са сексуалном конотацијом, ласцивни коментари, свлачење одеће или сакривање одеће другог ученика, додиривање другог ученика без сагласности или социјалног повода, гестикулација са сексуалном конотацијом према другом ученику или запосленом у школи, ширење неистинитих, измишљених или ружних прича на сексуалној основи о другом ученику или запосленом у школи и слично.

д.) **Забрана електронског (дигиталног) насиља и злостављања** - фотографисање, видео или аудио снимање ученика или наставника без њихове сагласности, објављивање фотографије, видео или аудио записа на интернет друштвеним мрежама или путем другог средства комуникације подобног да запис види широк круг лица, све без сагласности ученика или наставника чији се лик или глас појављује на снимку, слање порука које имају за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб-сајта, четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације и слично.

Забрана насиља, злостављања и занемаривања у установи односи се на сваког: ученике, запослене, родитеље, односно друге законске заступнике (у даљем тексту- родитељ) и трећа лица.

Члан 216.

Осим наведених облика, насиље и злостављање препознаје се и кроз: злоупотребу, сексуално насиље, насилни екстремизам, трговину људима, експлоатацију детета и ученика и др.

-Злоупотреба детета и ученика је све оно што појединац, односно установа чини или не чини, што негативно утиче, наноси штету, ускраћује или смањује могућност за безбедан и здрав развој и доводи га у немоћан положај према појединцу или установи (злоупотреба у спорту, у политичке, верске, комерцијалне и друге сврхе). Злоупотреба подразумева и прекомерно подстицање, односно психолошки притисак на дете и ученика од стране родитеља или наставника ради постигнућа која могу да имају за последицу угрожавање нормалног психофизичког и социјалног развоја и најбољег интереса детета.

Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања

Установа има посебан тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања (у даљем тексту: тим за заштиту).

Чланове и руководиоца тима за заштиту одређује директор установе из реда запослених (наставник, васпитач, стручни сарадник, секретар и др.). Број и састав чланова тима за заштиту зависе од специфичности установе (врста и величина установе, организација рада, издвојена одељења, присуство деце и ученика из мањинских и маргинализованих група и др.). Директор одређује, педагога или, изузетно, другог запосленог - члана тима за заштиту, као одговорног за вођење и чување документације о свим ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања у којима тим за заштиту учествује. Установа може да укључи у тим за заштиту представнике родитеља и локалне заједнице, ученичког парламента и по потреби одговарајуће стручњаке (социјални радник, специјални педагог, лекар, представник полиције и др.).

Задаци тима за заштиту су да:

- 1) припрема програм заштите;
- 2) информисе децу и ученике, запослене и родитеље о планираним активностима и могућности тражења подршке и помоћи од тима за заштиту;
- 3) учествује у обукама и пројектима за развијање компетенција запослених потребних за превенцију и интервенцију у ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања;
- 4) предлаже мере за превенцију и заштиту, организује консултације и учествује у процени ризика и доношењу одлука о поступцима у случајевима сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) укључује родитеље у превентивне и интервентне мере и активности;
- 6) прати и процењује ефекте предузетих мера за заштиту деце и ученика и даје одговарајуће предлоге директору;
- 7) сарађује са стручњацима из других надлежних органа, организација, служби и медија ради свеобухватне заштите деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања;

- 8) води и чува документацију;
- 9) извештава стручна тела и орган управљања.

ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ

Интервенцију у одговору на насиље, злостављање и занемаривање чине мере и активности којима се оно зауставља, осигурава безбедност учесника (оних који трпе, чине или сведоче), смањује ризик од понављања, ублажавају последице за све учеснике и прате ефекти предузетих мера.

У установи се интервенише на насиље, злостављање и занемаривање, када се оно дешава или се догодило између: деце или ученика (вршњачко насиље); запосленог и детета, односно ученика; родитеља и детета, односно ученика; родитеља и запосленог, као и када насиље, злостављање и занемаривање чини треће лице у односу на дете, ученика, запосленог или родитеља.

Установа је дужна да интервенише увек када постоји сумња или сазнање да дете и ученик трпи насиље, злостављање и занемаривање, без обзира на то где се оно догодило, где се догађа или где се припрема.

Разврставање насиља, злостављања и занемаривања по нивоима

Разврставање насиља, злостављања и занемаривања на нивое има за циљ обезбеђивање уједначеног поступања (интервенисања) установа у ситуацијама насиља и злостављања када су актери деца, односно ученици (дете - дете, ученик - ученик, дете и ученик - запослени). Исти облици насиља, злостављања и занемаривања могу да се појаве на више нивоа, али се разликују у интензитету, степену ризика, учесталости, последицама и учесницима.

Први ниво:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: ударање чврга, гурање, штипање, гребање, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавање ствари.

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, "прозивање".

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: добацивање, подсмивање, искључивање из групе или заједничких активности, фаворизовање на основу различитости, ширење гласина.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито, неумесно, са сексуалном поруком: добацивање, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање, сексуално недвосмислена гестикулација.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија и других комуникационих програма су, нарочито: узнемиравајуће позивање, слање узнемиравајућих порука СМС-ом, ММС-ом.

Други ниво:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: шамарање, ударање, гажење, цепање одела, "шутке", затварање, плување, отимање и уништавање имовине, измицање столице, чупање за уши и косу.

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, манипулисање.

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: сплеткарење, ускраћивање пажње од стране групе (игнорисање), неукључивање, неприхватање, манипулисање, искоришћавање.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито: сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија су, нарочито: оглашавање, снимање и слање видео записа, злоупотреба блогова, форума и четовања, снимање камером појединаца против њихове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика.

Трећи ниво:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: туча, давлeње, бацање, проузроковање опекотина и других повреда, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем.

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: застрашивање, уцењивање уз озбиљну претњу, изнуђивање новца или ствари, ограничавање кретања, навођење на коришћење наркотичких средстава и психоактивних супстанци, укључивање у деструктивне групе и организације.

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: претње, изолација, малтретирање групе према појединцу или групи, организовање затворених група (кланова) које има за последицу повређивање других.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито: завођење од стране ученика и одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија су, нарочито: снимање насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечија порнографија.

Ради уједначеног и примереног поступања, установа у превенцији и интервенцији на насиље, злостављање и занемаривање, општим актом утврђује као лакше повреде обавеза ученика:

- понављање насилног понашања са првог нивоа када васпитни рад није делотворан;
- насилно понашање са другог нивоа када појачани васпитни рад није делотворан.

Насилно понашање са трећег нивоа може да буде третирано као тежа повреда обавеза и као повреда забране утврђене законом, у зависности од околности (последице, интензитет, учесталост, учесници, време, место, начин и др.), што процењују тим за заштиту и директор.

Интервенција према нивоима насиља, злостављања и занемаривања

Ниво насиља и злостављања условљава и предузимање одређених интервентних мера и активности.

На **првом нивоу**, по правилу, активности предузима самостално одељењски старешина, наставник, односно васпитач, у сарадњи са родитељем, у смислу појачаног васпитног рада са васпитном групом, одељенском заједницом, групом ученика и индивидуално.

Изузетно, ако се насилно понашање понавља, ако васпитни рад није био делотворан, ако су последице теже, ако је у питању насиље и злостављање од стране групе према појединцу или ако исто дете и ученик трпи поновљено насиље и злостављање за ситуације првог нивоа, установа интервенише активностима предвиђеним за други, односно трећи ниво.

На **другом нивоу**, по правилу, активности предузима одељењски старешина, односно васпитач, у сарадњи са педагогом, тимом за заштиту и директором, уз обавезно учешће родитеља, у смислу појачаног васпитног рада. Уколико појачани васпитни рад није делотворан, директор покреће васпитно-дисциплински поступак и изриче меру, у складу са законом.

На **трећем нивоу**, активности предузима директор са тимом за заштиту, уз обавезно ангажовање родитеља и надлежних органа, организација и служби (центар за социјални рад, здравствена служба, полиција и друге организације и службе). Уколико присуство родитеља није у најбољем интересу ученика, тј. може да му штети, угрози његову безбедност или омета поступак у установи, директор обавештава центар за социјални рад, односно полицију или јавног тужиоца.

На овом нивоу обавезни су васпитни рад који је у интензитету примерен потребама ученика, као и покретање васпитно-дисциплинског поступка и изрицање мере, у складу са законом. Ако је за рад са учеником ангажована и друга организација или служба, установа остварује сарадњу са њом и међусобно усклађују активности.

Информације о насиљу, злостављању и занемаривању од детета, односно ученика прикупља, по правилу, педагог, односно друго задужено лице у установи - одељењски старешина, наставник, васпитач или члан тима за заштиту, а изјава се узима у складу са законом.

Ако постоји сумња или сазнање о насиљу, злостављању и занемаривању детета и ученика у породици, директор без одлагања обавештава полицију или јавног тужиоца, који предузимају даље мере у складу са законом.

Уколико се ради о догађају који захтева предузимање неодложних интервентних мера и активности, директор обавештава родитеља и центар за социјални рад, који даље координира активностима са свим учесницима у процесу заштите детета и ученика.

Ако постоји сумња да насилни догађај може да има елементе кривичног дела или прекршаја, директор обавештава родитеља и подноси кривичну пријаву надлежном јавном тужилаштву, односно захтев за покретање прекршајног поступка надлежном прекршајном суду.

Уколико постоји сумња или сазнање да је ученик укључен у промовисање, заговарање и подржавање идеолошки мотивисаног насиља, односно у насилни екстремизам, директор школе сазива тим за заштиту који разматра ситуацију и на основу прикупљених информација одлучује о даљем поступању.

Уколико постоји сумња или сазнање да ученик припрема и/или учествује у идеолошки мотивисаном насиљу, односно у насилном екстремизму које има елементе кривичног

дела и када тај догађај очигледно захтева неодложно поступање, директор одмах обавештава родитеља, јавног тужиоца и полицију.

Уколико постоји сумња или сазнање да је дете, односно ученик укључен у било који облик трговине људима, директор се обраћа служби надлежној за идентификацију и подршку жртава трговине људима, односно Центру за заштиту жртава трговине, надлежном центру за социјални рад и полицији.

Увек када је запослени починилац насиља, злостављања и занемаривања према детету и ученику у установи, директор предузима мере према запосленом, у складу са законом, а према детету и ученику мере за заштиту и подршку (план заштите) на основу Правилника о протоколу.

Када је родитељ починилац насиља и злостављања према запосленом, директор је дужан да одмах обавести јавног тужиоца и полицију.

Када је ученик починилац насиља према запосленом, директор је дужан да обавести родитеља и центар за социјални рад; да покрене васпитно-дисциплински поступак, и да изрекне васпитно-дисциплинску меру, у складу са Законом, а ако постоје елементи кривичног дела или прекршаја, пријаву поднесе надлежном јавном тужилаштву односно прекршајном суду.

Уколико постоји сумња да је починилац насиља, злостављања и занемаривања треће одрасло лице (укључујући пунолетног ученика) према детету и ученику, директор је обавезан да истовремено обавести родитеља детета које је изложено насиљу, злостављању и занемаривању, надлежни центар за социјални рад и поднесе кривичну пријаву надлежном јавном тужилаштву, односно захтев за покретање прекршајног поступка надлежном прекршајном суду.

Када се насиље и злостављање дешава у установи између одраслих лица (запослени - запослени; запослени - родитељ; запослени, родитељ - треће лице), директор предузима мере, у складу са законом.

У поступку заштите детета и ученика од насиља, злостављања и занемаривања установа је дужна да: поступак води ефикасно и економично; обезбеди заштиту и поверљивост података до којих дође пре и у току поступка; да дете, односно ученика не излаже поновном и непотребном давању изјава.

Редослед поступања у интервенцији

1) Проверавање сумње или откривање насиља, злостављања и занемаривања обавља се прикупљањем информација - директно или индиректно.

Прикупљање информација има за циљ утврђивање релевантних чињеница на основу којих се потврђује или одбацује сумња на насиље, злостављање и занемаривање. Током прикупљања информација поштују се принципи утврђени Конвенцијом и правила која се примењују у поступцима у којима учествује малолетно лице - дете и ученик.

Установа проверава сваку информацију о могућем насиљу, злостављању и занемаривању и врши преглед видео записа уколико установа има електронски надзор над простором. Када родитељ пријави директору непримерено понашање запосленог према његовом детету, директор поступа у складу са законом.

У случају неосноване сумње појачава се васпитни рад и прати понашање учесника. Када се потврди сумња, директор и тим за заштиту предузимају мере и активности за извршено насиље, злостављање и занемаривање.

2) Зауостављање насиља и злостављања и смиривање учесника је обавеза свих запослених у установи, а нарочито најближег присутног запосленог и дежурног наставника, односно васпитача да одлучно прекине све активности и смири учеснике у акту насиља. У случају да запослени процени да је сукоб високо ризичан и да не може сам да га заустави, одмах ће тражити помоћ.

3) Обавештавање родитеља и предузимање хитних акција по потреби (пружање прве помоћи, обезбеђивање лекарске помоћи, обавештавање полиције и центра за социјални рад) обавља се одмах након зауостављања насиља и злостављања. Уколико родитељ није доступан или његово обавештавање није у најбољем интересу детета и ученика, установа одмах обавештава центар за социјални рад.

4) Консултације у установи се врше ради: разјашњавања околности, анализирања чињеница на што објективнији начин, процене нивоа насиља и злостављања, нивоа ризика и предузимања одговарајућих мера и активности, избегавања конфузије и спречавања некоординисане акције, односно ради успостављања и развијања усклађеног, уједначеног и ефикасног поступања. У консултације у установи укључују се: одељењски старешина, дежурни наставник, васпитач, педагог, тим за заштиту, директор, ученички парламент.

Уколико у току консултација у установи директор и тим за заштиту, услед сложених околности не могу са сигурношћу да процене ниво насиља, злостављања и занемаривања, као и да одреде мере и активности, у консултације укључују надлежне органе и друге организације и службе: министарство надлежно за послове образовања и васпитања (у даљем тексту: Министарство) - надлежну школску управу, центар за социјални рад, полицију, правосудне органе, здравствену службу и др.

5) Мере и активности предузимају се за све нивое насиља и злостављања. Оперативни план заштите (у даљем тексту: план заштите) сачињава се за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа за сву децу и ученике - учеснике насиља и злостављања (оне који трпе, који чине и који су сведоци насиља и злостављања).

План заштите зависи од: врсте и тежине насилног чина, последица насиља по појединца и колектив, броја учесника и сл.

План заштите садржи: активности усмерене на промену понашања - појачан васпитни рад, рад са родитељем, рад са одељенском заједницом, укључивање ученичког парламента и савета родитеља, а по потреби и органа управљања; носиоце тих активности временску динамику; начине којима ће се обезбедити поновно укључивање свих учесника насиља, злостављања и занемаривања у ширу друштвену заједницу. Мере и активности треба да буду предузете уз учешће детета и ученика и да буду у складу са његовим развојним могућностима. Када тим за заштиту процени да постоји потреба да се, осим појачаног васпитног рада или васпитног рада који у интензитету одговара потребама детета, односно ученика, прилагоди и образовни рад, предложиће тиму за пружање додатне подршке ученицима припрему индивидуалног образовног плана.

План заштите сачињава тим за заштиту заједно са одељенским старешином, односно васпитачем, психологом, педагогом (уколико нису чланови тима за заштиту), директором и родитељем, а по потреби и са другим надлежним организацијама и службама. У припрему плана заштите, када год је могуће, установа ће укључити представнике одељенске заједнице, односно групе, ученичког парламента, као и децу, односно ученике - учеснике у насиљу и злостављању.

План заштите садржи и информације о мерама и активностима које установа предузима самостално, у сарадњи са другим надлежним организацијама и службама и када друге надлежне организације и службе спроводе активности самостално. Када су у мере и активности укључене друге организације и службе, одређују се задаци, одговорна лица, динамика и начини међусобног извештавања.

За **трећи ниво** насиља и злостављања директор установе подноси пријаву надлежним органима, организацијама и службама и обавештава Министарство, односно надлежну школску управу, у року од 24 сата. Пре пријаве обавља се разговор са родитељима, осим ако тим за заштиту, надлежни јавни тужилац, полиција или центар за социјални рад процене да тиме може да буде угрожен најбољи интерес детета и ученика.

Уколико је комуникација са медијима неопходна, одговоран је директор, осим ако је директор учесник насиља, злостављања или занемаривања. У том случају комуникацију са медијима остварује председник органа управљања.

6) Ефекте предузетих мера и активности прати установа (одељењски старешина, васпитач, тим за заштиту и педагог) ради провере успешности, даљег планирања заштите и других активности установе. Установа прати понашање детета и ученика које је трпело и које је извршило насиље и злостављање, али и деце и ученика који су индиректно били укључени (сведоци).

Прати се и укљученост родитеља и других надлежних органа, организација и служби. Ефекте предузетих мера прате и надлежне службе Министарства.

Документација, анализа и извештавање

У спровођењу превентивних и интервентних мера и активности установе:

- 1) прати остваривање програма заштите установе;
- 2) евидентира случајеве насиља, злостављања и занемаривања другог и трећег нивоа;
- 3) прати остваривање конкретних планова заштите другог и трећег нивоа;
- 4) укључује родитеља у васпитни рад у складу са врстом и нивоом насиља и праћење ефеката предузетих мера и активности;
- 5) анализира стање и извештава.

Одељењски старешина, односно васпитач бележи насиље на првом нивоу; прати и процењује делотворност предузетих мера и активности; подноси извештај тиму за заштиту, у складу са динамиком предвиђеном програмом заштите.

О случајевима који захтевају укључивање тима за заштиту (други и трећи ниво) документацију (службене белешке и сви други облици евидентирања података о лицу, догађају, предузетим радњама и др.) води, чува и анализира за потребе установе психолог или педагог, а изузетно, други члан тима за заштиту кога је одредио директор. Тим подноси извештај директору два пута годишње. Директор извештава орган управљања, савет родитеља и ученички парламент.

Извештај о остваривању програма заштите је саставни део годишњег извештаја о раду установе и доставља се Министарству, односно надлежној школској управи. Извештај садржи, нарочито: анализу ефеката превентивних мера и активности и резултате самовредновања у овој области, број и врсту случајева насиља, злостављања и занемаривања, предузете интервентне мере и активности, као и њихове ефекте.

Директор одлучује о дозволи приступа документацији и подацима у поступку заштите детета и ученика, осим ако је на основу закона, а на захтев суда, односно другог надлежног органа обавезан да их достави. Коришћење документације у јавне сврхе и руковање подацима мора бити у складу са законом.

На основу анализа стања, праћења насиља, злостављања и занемаривања, вредновања квалитета и ефикасности предузетих мера и активности у области превенције и интервенције, установа дефинише даљу политику заштите деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања.

Установа формира тим за кризне догађаје у оквиру тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, као његов обавезан део. Тим за кризне догађаје формира се у циљу ефикаснијег поступања установе у кризним догађајима. Кад установа има сазнање да се догодио кризни догађај одмах, а најкасније у року 24ч, активира се тим за кризне догађаје.

Директор установе руководи тимом за кризне догађаје у складу са општимм актом и годишњим планом рада.

Чланови тима за кризне догађаје могу бити чланови тима за заштиту, као и одговарајући запослени, представници родитеља и представници спољашње мреже заштите.

Обавезни чланови тима за кризне догађаја су: координатор тима за заштиту, представник родитеља, стручни сарадник и одговарајући наставници и други запослени из установе, а који могу бити чланови тима за заштиту.

VIII ВАСПИТНЕ МЕРЕ

Члан 22.

За учињену лакшу повреду обавезе ученику се може изрећи васпитна мера:

- опомена,
- укор одељењског старешине,
- укор одељењског већа.

Васпитна мера се изриче на основу изјашњавања наставника који остварују наставу у одељењу ученика.

Изјашњавање наставника из става 1. овог члана обавља се на седници одељењског већа.

Уколико ученик учини више лакших повреда, изриче се једна васпитна мера за све учињене повреде.

Сваку васпитну меру, у складу са општим и законским актима, прати и план појачаног васпитног рада и активности које се предузимају у складу са законом.
Упис ученика у књигу дежурства у школи има исте последице као и упис ученика у дневник образовно-васпитног рада у току школске године.

Члан 23.

Опомена се изриче ученику за учињену лакшу повреду обавезе у просторијама школе или школском дворишту, када је лакша повреда обавезе учињена до четири пута.

Опомена се изриче ученику и када ученик неоправдано изостане до пет часова. Одељењски старешина обавештава родитеља писменим путем када ученик неоправдано изостане са три часа писменим путем -мејл комуникација, уз најаву родитељу или законском заступнику, да је испуњен услов изрицања опомене ученику.

Опомена се изриче и када је ученик уписан до четири пута у евиденцију о владању еСдневника васпитно-образовног рада у току школске године због ометања часа или другог облика образовно васпитног рада, односно због других лакших повреда обавеза ученика.

Опомену изриче одељењски старешина на часу одељењске заједнице и уписује је у Е дневник.

Члан 24.

Васпитна мера **укор одељењског старешине** изриче се за учињену лакшу повреду обавезе у просторијама школе или школском дворишту, када је лакша повреда обавезе учињена од пет до седам пута.

Укор одељењског старешине изриче се ученику за неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно васпитног рада до осам часова, као и када је ученик уписан од пет до седам пута у евиденцију о владању еСдневника васпитно-образовног рада у току школске године због ометања часа или другог облика образовно васпитног рада

За неоправдано изостајање са 8 часова може да се добија оцена из владања **врло добро (4)**.

Васпитну меру укор одељењског старешине изриче одељењски старешина на часу одељењске заједнице и уписује је у ћачку књижицу и Е дневник.

Након изрицања васпитне мере **укор одељењског старешине добија се оцена из владања врло добро (4)**;

Члан 25.

Васпитна мера **укор одељењског већа** изриче се ученику за учињену лакшу повреду обавезе у просторијама школе или школском дворишту, када је повреда обавезе учињена од осам до једанаест пута или је учињена са отежавајућим околностима.

Укор одељењског већа изриче се ученику и када ученик неоправдано изостане од 9 до 15 часова.

Укор одељењског већа се изриче и када је ученик уписан од осам до једанаест пута у еСдневник образовно-васпитног рада у току школске године због ометања часа или другог облика образовно-васпитног рада.

За неоправдано изостајање до **15 часова** добија се оцена из владања **добар (3)**;

Васпитну меру укор Одељењског већа, на предлог одељењског старешине, изриче Одељењско веће већином гласова свих чланова Одељењског већа на предлог одељењског старешине или било ког члана Одељењског већа.

Васпитна мера укор Одељењског већа уписује се у ђачку књижицу и Е дневник.

Након изрицања васпитне мере *укор одељењског већа добија се оцена из владања* добар (3);

Члан 26.

За учињену лакшу повреду обавезе, ученику се изриче васпитна мера без вођења васпитно-дисциплинског поступка.

Радње за утврђивање одговорности ученика за учињену лакшу повреду обавезе предузима одељењски старешина.

Члан 27.

Пре изрицања васпитне мере школа мора предузети активности појачаног васпитног рада. О спровођењу активности из става 1. овог члана стара се одељењски старешина.

Када предузете активности појачаног васпитног рада доведу до позитивне промене у понашању ученика, а васпитна мера још није изречена, радње за утврђивање одговорности ученика ће се обуставити.

Члан 28.

Обавеза одељењског старешине је да обавести родитеља после другог уписа у евиденцији о владању и понашању ученика из Ес-дневника о последицама које могу настати и корацима које ће школа предузимати уколико се ученик буде уписивао у Е дневник.

Мера појачаног васпитног рада се изриче ученику највише (најкасније) до четвртог уписа у евиденцији о владању Е дневника, затим у случају непоштовања одлука директора и органа школе, или у случају повреде правила понашања у школи (било која лакша повреда обавеза ученика). Родитељ се обавештава и одмах укључује у поступак појачаног васпитног рада. Дужина трајања мере појачаног васпитног рада је најкраће месец дана од дана изрицања мере ПВР, након чега се врши процена резултата појачаног васпитног рада. Уколико је дошло до позитивне промене у понашању ученика, мера се укида. Уколико није дошло до позитивне промене у понашању ученика, према ученику се предузимају мере у складу са законом, овим правилником и другим актима школе.

Мера појачаног васпитног рада се изриче и уз друге мере предвиђене за теже повреде обавеза ученика, повреде забране и појачан васпитни рад у тим случајевима траје минимум три недеље, највише месец дана.

Опширније видети у члановима 46-49.

Васпитно-дисциплински поступак

Члан 29.

За теже повреде обавеза ученика и за повреде забране из чл. 110-112. Закона, школа води васпитно-дисциплински поступак о којем обавештава родитеља, односно другог законског заступника ученика.

Одељењски старешина или друго лице које има сазнање о извршеној повреди обавештава директора школе да постоји основана сумња да је ученик извршио тежу повреду обавезе или повреду забране из члана 110-112. Закона.

Лице из става 2. овог члана доставља директору податке о ученику, опис теже повреде обавезе ученика, односно забране, време, место и начин извршења повреде и одговарајуће доказе.

Члан 30.

За учињену тежу повреду обавезе ученика директор закључком покреће васпитно-дисциплински поступак најкасније у року од пет радних дана од дана сазнања.

Изузетно за учињене теже повреде обавеза ученика из члана 29. став 2. тач. 4) и 5) овог Правилника, директор закључком покреће васпитно-дисциплински поступак одмах, а најкасније у року од два радна дана од дана сазнања, о чему одмах обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Члан 31.

За учињену повреду забране из чл.110-112. Закона директор закључком покреће поступак одмах, а најкасније у року од два радна дана од дана сазнања, о чему одмах, а најкасније наредног радног дана, обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Закључак из става 1. овог члана садржи податке о ученику (име и презиме, одељење, име и презиме родитеља односно другог законског заступника), опис теже повреде обавезе ученика, односно повреду забране, време, место и начин извршења повреде и одговарајуће доказе.

Закључак из става 1. овог члана секретар школе доставља одељенском старешини који по један примерак доставља родитељу односно другом законском заступнику ученика и стручним сарадницима, лично у просторијама школе, у року од 5 радних дана од дана од кад је одељенском старешини закључак достављен.

Уколико лично достављање није могуће, закључак из става 1. овог члана доставља се препорученом пошиљком са повратницом на адресу пребивалишта или боравишта родитеља односно другог законског заступника ученика

Школа обавештава Министарство о повреди забране, у складу са прописима којима се уређују:

- критеријуми за препознавање облика дискриминације,
- поступање установе у случају сумње или утврђеног дискриминативног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности, као и
- протокола поступања у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Члан 32.

У поступку утврђивања дисциплинске одговорности ученика, одељенски старешина обавештава ученика, односно родитеља односно другог законског заступника о датуму и времену одржавања усмене расправе, доставом закључка о покретању васпитно-дисциплинског поступка или доставом писменог обавештења о датуму одржавања усмене расправе.

Уколико се родитељ, односно други законски заступник ученика, који је уредно обавештен, не одазове да присуствује васпитно-дисциплинском поступку, директор школе поставља одмах, а најкасније наредног радног дана педагога, односно психолога школе да у овом поступку заступа интересе ученика, о чему одмах обавештава надлежни центар за социјални рад.

Уколико родитељ односно други законски заступник изостане са усмене расправе из оправданог разлога, одељењски старешина доставља писмено обавештење о новом датуму и времену заказане усмене расправе родитељу односно другом законском заступнику лично или

препорученом пошиљком, и то тако да родитељ прими обавештење најкасније један дан пре дана одређеног за одржавање усмене расправе.

Изостанак са усмене расправе родитељ односно други законски заступник ученика мора писмено оправдати.

У периоду од учињеног поступка ученика, за које поступање ученик може дисциплински одговарати, па до одржавања усмене расправе, одељењски старешина спроводи активности појачаног васпитног рада са тим учеником у оквиру одељенске заједнице, стручним радом педагога, посебних тимова и др.

Члан 33а.

Прикупљање информација о одређеном догађају обавља одељенски старешина у присуству одељенског старешине, директора и педагога (или психолога). Обавезан елемент дисциплинског поступка је усмена расправа. Лице које овласти директор води записник на усменој расправи.

Записник треба да садржи датум, време и место одржавања усмене расправе, име и презиме присутних, име и презиме ученика, одељење и разред који ученик похађа, кратак опис повреде обавезе или повреде забране, кратак опис разговора и сажету изјаву и одбрану ученика, као и изјаву родитеља односно другог законског заступника ученика. Уколико се присутни слажу, изјава може бити саставни део записника.

Записник потписују записничар и родитељ односно други законски заступник ученика. Образац записника припрема секретар школе.

Члан 33б.

Писану изјаву приликом прикупљања информација и касније у васпитно-дисциплинском поступку обезбеђује одељенски старешина ученика који даје изјаву, тако што ученик даје изјаву у присуству родитеља односно другог законског заступника.

Изјава из става 1. овог члана треба да садржи:

1. име и презиме ученика (учесника, сведока или ученика против кога је покренут васпитно-дисциплински поступак),
 2. одељење и разред који ученик похађа,
 3. име и презиме родитеља односно другог законског заступника ученика,
 4. изјаву ученика, датум давања изјаве и потпис родитеља односно другог законског заступника ученика.
- Изјава се, такође, може дати на обрасцу који припрема секретар школе.

Члан 34.

Поред прикупљања информација о спорном догађају и давања писаних изјава ученика, одељењски старешина прикупља и друге доказе, уколико исти доприносе потпунијем утврђивању чињеница односно околности под којима је повреда обавезе или забране учињена (анонимна анкета међу ученицима, запосленима, родитељима, сазивање родитељског састанка, прикупљање информација од учесника одгађаја у присуству родитеља усмено или писмено и др).

У периоду од окончања усмене расправе, па до доношења решења директора, одељењски

старешина спроводи активности појачаног васпитног рада са учеником против кога се води васпитно-дисциплински поступак, у оквиру одељењске заједнице, стручним радом педагога, психолога, посебних тимова и др.

Члан 35.

По спроведеном васпитно-дисциплинском поступку за утврђивање дисциплинске одговорности ученика за учињену тежу повреду обавезе или повреду забране, директор школе може да:

Када активности појачаног васпитног рада, предузете од тренутка учињеног дела доведу до позитивне промене у понашању ученика, а васпитно дисциплинска мера још није изречена, дисциплински поступак ће се обуставити решењем директора, осим ако је учињеном повредом забране из чланова 110-112. Закона озбиљно угрожен интегритет другог лица, односно ако је другом ученику или запосленом у Школи, причињена нематеријална штета (претрпљени страх, односно, физички или психички бол или патња) или материјална штета веће вредности:

- донесе одлуку којом се ученик оглашава одговорним и изрекне васпитно-дисциплинску меру,
- донесе одлуку којом се ученик ослобађа одговорности, изузев уколико је учињена повреда забране.

Члан 36.

Друштвено-користан, односно хуманитарни рад из става 1. овог члана, школа одређује ученику у складу са тежином учињене повреде, водећи рачуна о психофизичкој и здравственој способности, узрасту и достојанству ученика и процењиваће се за сваког ученика појединачно, о чему је дужна да одмах обавести родитеља, односно другог законског заступника.

Ближе услове о начину, садржају, дужини, месту и времену обављања и другим питањима од значаја за обављање друштвено-корисног, односно хуманитарног рада из става 1. овог члана, прописује министар.

Директор школе, након процене Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у складу са протоколом поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање и правилником о друштвено-корисном, односно хуманитарном раду, доноси решење о удаљењу ученика из става 5. овог члана.

Током удаљења ученика из става 5. овог члана ученик, родитељ, односно други законски заступник је дужан да се информисе о току наставног процеса и да садржаје програма наставе и учења прати уз употребу наставног материјала који је школа у обавези да достави ученику ради обезбеђивања континуитета у образовању.

Школа је дужна да о удаљењу ученика из става 5. овог члана обавести надлежни центар за социјални рад ради заједничког деловања у реализацији појачаног васпитног рада.

Пре доношења решења о удаљењу морају се утврдити све чињенице које су од значаја за одлучивање.

Подаци о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама морају бити унети у одговарајући део обрасца преводнице, односно исписнице, приликом превођења, односно уписивања ученика у другу основну, односно средњу школу у току школске године.

Члан 37.

Приликом доношења решења о изрицању васпитно-дисциплинске мере, директор школе ће имати у виду тежину учињене повреде и њене последице, степен одговорности ученика, околности под којима је повреда учињена, раније понашање ученика, понашање после учињене повреде, узраст ученика и друге олакшавајуће и отежавајуће околности.

Одељењско веће, када одељењски старешина сазове седницу, предлаже директору школе изрицање васпитно дисциплинске мере укор наставничког већа или премештај ученика од петог до осмог разреда у другу основну школу, те директор школе може заказати седницу наставничког већа у року од три дана од дана предлога Одељењског већа, ради доношења одлуке о изрицању васпитно-дисциплинске мере.

Члан 38.

Решење директора о изрицању васпитно-дисциплинске мере, ослобађању ученика од одговорности и обустави васпитно-дисциплинског поступка секретар школе доставља одељењском старешини који по један примерак доставља родитељу односно другом законском заступнику ученика и стручним сарадницима (педагогу или психологу), лично у просторијама школе, у року од пет радних дана.

Уколико лично достављање није могуће, решење из става 1. овог члана доставља се препорученом поштом са повратницом на адресу пребивалишта или боравишта родитеља односно другог законског заступника ученика. Уколико се поштом не уручи ни препорученом поштом, а родитељ, односно други законски заступник је уредно обавештен усмено (уз службену белешку одељењског старешине), или мејлом, примењиваће се прописи које уређује ЗОУП РС.

Члан 39.

Васпитно-дисциплински поступак окончава се доношењем решења у року од 30 дана од дана покретања.

Изузетно од става 1. овог члана, у случају учињене теже повреде обавеза ученика из члана 29. став 2. тач. 4) и 5) овог Правилника и повреде забране, васпитно-дисциплински поступак окончава се доношењем решења у року од 20 дана од дана покретања.

Изузетно, одељењски старешина по прибављеној процени тима за заштиту ученика предлаже одељењском већу смањење закључне оцене из владања на крају другог полугодишта ученику који учини тежу повреду обавезе ученика или повреду забране из чл. 110–112. закона на крају другог полугодишта, када није могуће водити васпитно-дисциплински поступак.

Члан 40.

У васпитно дисциплинском поступку који је покренут за тежу повреду обавезе ученика из члана 29. став 2. тач. 4) и 5) овог Правилника и повреду забране, ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада који обухвата обавезну наставу и остале облике образовно-васпитног рада.

Ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада и осталих облика образовно-васпитног рада најкраће пет радних дана, а најдуже до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

Директор школе, након процене тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у складу са протоколом поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање и правилником о друштвено-корисном, односно хуманитарном раду, доноси решење о удаљењу ученика.

Током удаљења ученик, родитељ, односно други законски заступник је дужан да се информише о току наставног процеса и да садржаје програма наставе и учења прати уз употребу наставног материјала који је школа у обавези да достави ученику ради обезбеђивања континуитета у образовању.

Школа је дужна да о удаљењу ученика обавести надлежни центар за социјални рад ради заједничког деловања у реализацији појачаног васпитног рада.

Пре доношења решења о удаљењу морају се утврдити све чињенице које су од значаја за одлучивање.

Подаци о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама морају бити унети у одговарајући део обрасца преводнице, односно исписнице, приликом превођења, односно уписивања ученика у другу основну, односно средњу школу у току школске године.

Члан 41.

Васпитно-дисциплинске мере изричу се за тежу повреду обавезе из члана 83. Закона и за учињену повреду забране из члана 110-112. Закона.

Изузетно од става 1. овог члана, за теже повреде обавеза ученика из члана 83. став 8. тач. 4) и 5) Закона, ученику основне школе се може изрећи васпитно-дисциплинска мера – премештај у другу основну школу.

За тежу повреду обавеза ученика изриче се васпитно-дисциплинска мера –

- укор директора и
- укор Наставничког већа.

За учињену повреду забране из члана 110-112. Закона изриче се васпитно-дисциплинска мера –

- укор директора,
- укор Наставничког већа и
- премештај ученика од петог до осмог разреда у другу основну школу на основу одлуке Наставничког већа Школе, уз сагласност школе у коју прелази, а уз обавештавање родитеља односно другог законског заступника.

Мера из става 2. овог члана може да се изрекне ученику ако је Школа претходно предузела неопходне активности из члана 83. став 1. Закона.

Када предузете неопходне активности доведу до позитивне промене понашања ученика, обуставиће се поступак, осим ако је учињеном повредом забране из чл. 110-112. Закона озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Мера из става 2. овог члана изриче се ученику након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене одговорности.

Члан 42.

Васпитно-дисциплинска мера укор директора Школе изриче се за следеће теже повреде обавеза ученика:

- 1) неоправдано изостајање с наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега мање од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно другог законског заступника од стране Школе.
- За неоправдано изостајање до 25 часова добија се оцена из владања задовољавајуће (2);
- 2) уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води Школа или друга организација односно орган;
- 3) уношење у Школу или другу организацију оружја, пиротехничког средства или другог предмета којим може да угрози или повреди друго лице;
- 4) уништење или крађа имовине Школе, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог,
- 5) учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере из става 1. овог члана ради корекције понашања ученика.

Васпитно-дисциплинска мера укор директора Школе изриче се у складу са законом.

Укор директора школе изриче се ученику за дванаест и више пута учињену лакшу повреду обавезе ученика, нарочито уколико је нека од лакших повреда обавеза учињена са отежавајућим околностима, као и више од дванаест уписа у евиденцији о владању у Едневнику.

Васпитно-дисциплинска мера укор директора Школе уписује се у ђачку књижицу и дневник образовно-васпитног рада.

Након изрицања васпитне мере укор директора школе добија се оцена из владања задовољавајуће (2);

Члан 43.

Васпитно-дисциплинска мера укор Наставничког већа изриче се за следеће теже повреде обавеза ученика:

- 1) преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје Школа или орган, односно исправи коју изда друга организација;
- 2) поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и употреба алкохола, дувана, наркотичког средства или психоактивне супстанце;
- 3) понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у Школи, у школским и другим активностима које се остварују ван Школе, а које Школа организује, и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања;
- 4) употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе којима се угрожавају права других или у сврхе преваре у поступку оцењивања;
- 5) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно другог законског заступника од стране Школе;
- 6) повреду забране из чл. 110-112. Закона.

Укор наставничког већа изриче се и ученику за преко двадесет пута поновљену лакшу повреду обавезе ученика или уписа у евиденцији о владању у Едневнику.

Васпитно-дисциплинска мера укор Наставничког већа изриче се писмено, на предлог одељењског старешине или Одељењског већа, а након спроведеног поступка у складу са законом.

Мера Укор наставничког већа се изриче након гласања чланова Наставничког већа, а по спроведеној комплетној процедури (упознавање Наставничког већа, предлог одељенског већа, образложење одељенског старешине и сл).

Васпитно-дисциплинска мера укор Наставничког већа уписује се у ђачку књижицу и дневник образовно-васпитног рада.

Након изрицања васпитне мере укор Наставничког већа добија се оцена из владања незадовољавајуће (1).

Члан 44.

Васпитно-дисциплинска мера премештај ученика у другу школу изриче се за повреду забране из чл. 110-112. Закона, ако је том повредом озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Премештај ученика од петог до осмог разреда у другу основну школу врши се на основу одлуке Наставничког већа Школе, уз сагласност школе у коју прелази, а уз обавештавање родитеља односно другог законског заступника.

Одлуком о премештају ученика у другу школу, Наставничко веће Школе ће одредити појачан васпитни рад према ученику активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, а када је то неопходно, сарадњом са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите, у циљу дефинисања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Решење о премештају ученика из става 2. овог члана доноси директор Школе када предузете неопходне активности не доведу до позитивне промене понашања ученика.

Члан 45.

Школа, упоредо са изрицањем васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере, одређује ученику и обавезу обављања друштвено-корисног, односно хуманитарног рада, који се одвија у просторијама Школе или ван просторија Школе, под надзором наставника, односно стручног сарадника.

Друштвено-користан, односно хуманитарни рад из става 1. овог члана, Школа одређује ученику у складу са тежином учињене повреде, водећи рачуна о психофизичкој и здравственој способности, узрасту и достојанству ученика, о чему је дужна да одмах обавести родитеља, односно другог законског заступника.

Ближе услове о начину, садржају, дужини, месту и времену обављања и другим питањима од значаја за обављање друштвено-корисног, односно хуманитарног рада из става 1. овог члана, прописује министар.

IX ОБАВЕЗЕ ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ И ДРУГИХ ЗАПОСЛЕНИХ У ШКОЛИ – ПОЈАЧАН ВАСПИТНИ РАД

Члан 46.

Према ученику који врши повреду правила понашања у школи или не поштује одлуке директора и органа школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, као и у случају сумње да је починио тежу повреду обавезе ученика и повреду забране из чл. 110–112. овог закона, школа уз учешће родитеља, односно другог законског заступника, појачава васпитни рад: у оквиру одељењске

заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, посебних тимова, а када је то неопходно да сарађује са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите са циљем дефинисања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Ученик укључен у активности појачаног васпитног рада упућује се на стручни рад код педагога у случају другог или трећег нивоа насиља, тежих повреда обавеза ученика и повреда забрана, а у случају учесталих лакших повреда обавеза ученика на предлог одељењског старешине или одељењског већа.

Члан 47.

Педагог или психолог и одељењске старешине имају обавезу да уредно воде евиденцију о појачаном васпитном раду из става 1. овог члана. Евиденцију о појачаном васпитном раду и плану заштите потписују одељењски старешина и родитељ односно други законски заступник ученика.

Уколико родитељ ученика не дође у школу или не жели да потпише предметну евиденцију, педагог о том одбијању обавештава директора школе који уместо родитеља потписује евиденцију о појачаном васпитном раду, о чему одељењски старешина обавештава родитеља. У том случају директор обавештава надлежне органе и покреће поступке против родитеља у складу са законом.

Евиденција о појачаном васпитном раду са учеником из става 1. овог члана обавезно садржи:

- Име и презиме ученика и одељење које похађа
- Потпис одељењског старешине и родитеља
- Опис понашања ученика односно опис учињене повреде обавезе ученика или повреде забране
- Предлог о дужини трајања појачаног васпитног рада
- Предложене и изречене васпитне и васпитно-дисциплинске мере
- Оцену из владања
- Евиденцију о појачаном васпитном раду
- Опис напредовања ученика, односно да ли су предузете активности појачаног васпитног рада довеле до позитивне промене понашања ученика,
- Престанак потребе за појачаним васпитним радом.

Члан 48.

Обавезе одељењског старешине:

- да евидентира понашање и опише учињену повреду обавезе ученика,
- да обавести ученика, као и родитеља односно другог законског заступника ученика о учињеној повреди обавезе или повреди забране,
- да после учињених до пет лакших повреда обавеза ученика, једне теже повреде обавезе или повреде забране укључи ученика у активности појачаног васпитног рада и о томе обавести родитеља односно другог законског заступника,
- да изриче васпитне мере опомена и укор одељењског старешине односно да предложи одељењском већу изрицање укора одељењског већа, на основу изјашњавања наставника који остварују наставу у одељењу ученика,
- прати и потписује евиденцију појачаног васпитног рада коју воде одељењски старешина и педагог и обавештава педагога о предузетим активностима,
- да води евиденцију о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама у свом одељењу,
- да евидентира престанак потребе за активностима појачаног васпитног рада у сарадњи са одељењским већем и педагогом.

Члан 49.

Обавезе предметног наставника:

- да уписује у Е дневник образовно-васпитног рада, књигу дежурних наставника и педагошку евиденцију све повреде обавезе ученика или повреде забране учињене на часу и другим облицима образовно-васпитног рада,
- да обавести одељењског старешину о учињеној повреди обавезе ученика или повреди забране.

Члан 50.

Приликом доношења одлуке о изрицању васпитне мере надлежни орган (одељењски старешина или одељењско веће, наставничко веће) ће имати у виду тежину учињене повреде и њене последице, степен одговорности ученика, околности под којима је повреда учињена, раније понашање ученика, понашање после учињене повреде, узраст ученика и друге олакшавајуће и отежавајуће околности.

Х УТВРЂИВАЊЕ ОЦЕНЕ ИЗ ВЛАДАЊА

Члан 51.

Закључну оцену из владања утврђује одељењско веће на предлог одељењског старешине, на крају првог и другог полугодишта, а на основу сагледавања личности и понашања ученика у целини, процењивањем његовог укупног понашања и извршавања обавеза прописаних законом и изречених васпитних или васпитно-дисциплинских мера.

Приликом утврђивања оцене из владања одељењско веће имаће у виду тежину учињене повреде и њене последице, степен одговорности ученика, раније понашање ученика, понашање после учињене повреде, узраст ученика и друге околности које утичу на његово владање.

Члан 52.

Оцена из владања смањује се због изречене васпитно-дисциплинске мере, а може да се смањи због изречене васпитне мере.

Ученику коме је изречена васпитно-дисциплинска мера, на крају полугодишта, одељењско веће утврђује, по правилу, следећу оцену из владања, и то:

- за изречену васпитно-дисциплинску меру укор директора, оцена из владања се смањује на задовољавајуће, односно задовољавајуће (2),
- за изречену васпитно-дисциплинску меру укор наставничког већа, оцена из владања се смањује на незадовољавајуће, односно незадовољавајуће (1),
- за изречену васпитно-дисциплинску меру премештај ученика у другу школу, оцена из владања смањује се на незадовољавајуће, односно незадовољавајуће (1).

Ученику коме је изречена васпитна мера, на крају полугодишта, одељењско веће може утврдити смањену оцену из владања, и то:

- за изречену васпитну меру укор одељењског старешине врло добро, односно врло добро (4), а за изречену васпитну меру укор одељењског већа добро, односно добро (3), а у зависности од процењеног степена одговорности ученика.

Оцена из владања поправља се на предлог одељењског старешине најкасније на крају

полугодишта када ученик показује позитивне промене у свом понашању и прихвата одговорност за своје поступке након указивања на непримерено понашање или кроз појачани васпитни рад, након изречене васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере.

Члан 53.

Оцена из владања ученика од другог разреда у току полугодишта изражава се описом учениковог односа према обавезама и правилима понашања, нарочито понашања према другим ученицима, запосленима и имовини.

Оцена из става 1. овог члана садржи и васпитну препоруку.

Опис односа према обавезама може да се изрази са:

- 1) у потпуности извршава обавезе у школи-одличан 5-;
- 2) углавном извршава обавезе у школи-врло добар 4;
- 3) делимично извршава обавезе у школи-добар 3;
- 4) углавном не извршава обавезе- довољан 2;
- 5) не извршава обавезе у школи-незадовољавајуће-недовољан 1.

Оцена из владања ученика првог разреда у току полугодишта изражава се описом учениковог односа према обавезама и правилима понашања, нарочито понашања према другим ученицима, запосленима и имовини.

Оцена из става 4. овог члана садржи и васпитну препоруку.

Опис односа према обавезама може да се изрази са:

- 1) у потпуности извршава обавезе у школи;
- 2) углавном извршава обавезе у школи;
- 3) делимично извршава обавезе у школи;
- 4) углавном не извршава обавезе;
- 5) не извршава обавезе у школи-незадовољавајуће.

Опис понашања према другим ученицима, запосленима и имовини, за ученике од другог разреда може да се изрази са:

- 1) представља пример другима својим односом према ученицима, запосленима и имовини-5;
- 2) има најчешће коректан однос према ученицима, запосленима и имовини-4;
- 3) понекад се непримерено односи према ученицима, запосленима и имовини-3;
- 4) често има непримерен однос према ученицима, запосленима и имовини-2;
- 5) најчешће има непримерен однос према ученицима, запосленима и имовини-1.

Члан 54.

Закључна оцена из владања утврђује се на основу аритм.средине оцена које је ученик остварио током школске године из владања (почев од другог разреда основне школе), као и понашања ученика у целини, имајући при том у виду и ангажовање ученика у активностима изван наставе, у складу са школским програмом (слободне активности, заштита животне средине, заштита од насиља, злостављања и занемаривања, и програми превенције других облика ризичног понашања, културна активност школе), процењивањем његовог понашања и извршавања обавеза прописаних законом, а нарочито на основу односа према:

- 1) школским обавезама;
- 2) другим ученицима;

- 3) запосленима школе и других организација у којима се остварује образовно-васпитни рад;
4) школској имовини, имовини других лица или организација у којима се остварује настава или поједини облици образовно-васпитног рада и заштити и очувању животне средине.

Ако ученик има изречене васпитне или васпитно-дисциплинске мере, приликом утврђивања закључне оцене из владања и њихови ефекти се узимају у обзир.

XI ПРАВНА ЗАШТИТА УЧЕНИКА – ПОСТУПАК ПО ЖАЛБИ

Члан 55.

Родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе жалбу школском одбору на изречену васпитно-дисциплинску меру за извршену тежу повреду обавезе ученика или за повреду забране из чланова 110-112. Закона, у року од осам дана од дана достављања решења о утврђеној одговорности и изреченој мери.

По пријему жалбе, секретар школе, доставља копије списка предмета. Васпитно дисциплинског поступка са копијом изјављене жалбе свим члановима школског одбора.

Школски одбор решава по жалби из става 1. овог члана у року од 15 дана од дана достављања жалбе од стране родитеља, односно другог законског заступника.

Жалба одлаже извршење решења директора.

Члан 56.

Школски одбор ће решењем одбацити жалбу која није благовремена, није дозвољена или коју је изјавило неовлашћено лице.

Школски одбор ће решењем одбити жалбу када утврди да је жалба неоснована и да је поступак доношења првостепеног решења правилно спроведен и да је решење засновано на закону.

Ако школски одбор утврди да су у првостепеном поступку одлучне чињенице непотпуно или погрешно утврђене, да се у поступку није водило рачуна о правилима поступка која су од утицаја на решење ствари или да је изрека побијаног решења нејасна или је у противречности са образложењем, он ће својим решењем поништити првостепено решење и вратити предмет првостепеном органу на поновни поступак и одлучивање.

Решење школског одбора по поднетој жалби доставља се родитељу односно другом законском заступнику, у писаној форми, у року од осам дана од дана доношења.

Решење школског одбора по поднетој жалби је коначно.

Родитељ односно други законски заступник ученика, има право да поднесе пријаву Министарству просвете, науке и технолошког развоја, уколико сматра да су му повређена права, у случају доношења или недоношења решења школског одбора по поднетој жалби.

Пријаву из става 6. овог члана родитељ односно други законски заступник ученика може поднети у року од осам дана од дана сазнања за повреду својих права, односно од дана пријема решења.

XII ЕВИДЕНЦИЈА О ИЗРЕЧЕНИМ ВАСПИТНИМ, ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКИМ МЕРАМА, ПОЈАЧАНОМ ВАСПИНОМ РАДУ И ДРУШТВЕНО-КОРИСНОМ РАДУ ОДНОСНО ХУМАНИТАРНОМ РАДУ

Члан 57.

О изреченим васпитним, васпитно-дисциплинским мерама, појачаном васпитном раду и

друштвено корисном, односно хуманитарном раду одељењски старешина води евиденцију.

Евиденција о спровођењу активности појачаног васпитног рада са ученицима води се у евиденционом улошку за свако одељење у регистратору активности појачаног васпитног рада по разредима (годинама) и чува се код психолошко-педагошке службе.

У евиденционом улошку активности појачаног васпитног рада Одељењски старешина уноси: врсту учињене повреде ученика, обавештење родитељу о учињеној повреди, позив за саслушање ученика, изјаве сведока, обавештење психолошко-педагошкој служби о потреби спровођења активности појачаног васпитног рада, извештај психолошке-педагошке службе са предлогом активности појачаног васпитног рада и резултатима тих активности, записник са саслушања и врсти изречене мере, органу који их је изрекао и датуму изрицања.

ХИИ МАТЕРИЈАЛНА ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА, ОДНОСНО РОДИТЕЉА

Члан 58.

Ученик, родитељ односно други законски заступник ученика, одговарају за материјалну штету коју ученик, намерно или грубом непажњом нанесе школи, другом ученику или запосленом у школи.

На основу поднете пријаве о проузрокованој штети или на основу личног сазнања, директор школе покреће поступак за утврђивање одговорности ученика за проузроковану штету и висину настале штете.

Постојање штете, висину, околности под којима је настала, ко је штету проузроковао и како је надокнађује, утврђује посебна комисија коју решењем образује директор школе.

Комисија има најмање три члана, од којих је један одељењски старешина, који је уједно и председник комисије.

Ако је штету проузроковало више ученика, утврђује се материјална одговорност за сваког ученика посебно.

Уколико се не може утврдити удео сваког ученика у проузроковању штете, сматра се да су сви ученици који су штету проузроковали намерно или из крајње непажње, подједнако одговорни и штету надокнађују у једнаким деловима.

За штету одговара и ученик који је помагао или подстрекавао другог ученика у проузроковању штете.

Накнада штете уплаћује се на жиро рачун Школе, односно предузећа, тј. установе којој је штета нанета. Ако ученик, односно родитељ или други законски заступник ученика, одбије да штету надокнади, наплата се може тражити путем суда.

Директор може да одлучи да ученик, његов родитељ, односно други законски заступник ученика буде делимично или у целини ослобођен надокнаде штете у случају кад би надокнада довела ученика и његову породицу у тешку материјалну ситуацију. У том случају директор је дужан да у својој одлуци наведе лице или орган које ће намирити учињену штету.

Члан 59.

Директор школе доноси решење о материјалној одговорности ученика, висини штете и обавези ученика, родитеља односно другог законског заступника да штету надокнади у одређеном року, а на основу предлога комисије.

Уколико је проузрокована штета мањег обима (нпр. поломљен мањи прозор, столица, тастатура, квака исл.), а одговорност ученика није спорна, није неопходно формирање комисије за утврђивање одговорности ученика за учињену штету. У том случају директор школе доноси одлуку самостално.

Висина штете утврђује се на основу вредности уништене или оштећене ствари у време одлучивања, а уколико из било ког разлога, није могуће неспорно утврдити висину штете, исту процењује судски вештак конкретне струке.

Висину штете својом одлуком утврђује директор школе, а на основу свих релевантних података.

XIV ЗАШТИТА УЧЕНИКА ОД НЕВРШЕЊА ОБАВЕЗА РОДИТЕЉА – ОДГОВОРНОСТ РОДИТЕЉА

Члан 60.

Родитељ, односно други законски заступник детета одговоран је:

- 1) за упис детета у школу;
- 2) за редовно похађање наставе;
- 3) за редовно похађање припремне наставе;
- 4) да одмах, а најкасније у року од 48 сати од момента наступања спречености ученика да присуствује настави о томе обавести школу;
- 5) да правда изостанке ученика, најкасније у року од осам дана од дана престанка спречености ученика да присуствује настави одговарајућом лекарском или другом релевантном документацијом;
- 6) да на позив Школе узме активно учешће у свим облицима васпитног рада са учеником;
- 7) за повреду забране из чл. 110–112. Закона учињену од стране ученика;
- 8) за теже повреде обавезе ученика из члана 83. Закона;
- 9) да поштује правила Школе.

Школа подноси захтев за покретање прекршајног поступка, односно кривичну пријаву ради утврђивања одговорности родитеља, односно другог законског заступника из разлога прописаних ставом 1. овог члана.

Члан 61.

Ученик, односно његов родитељ или старатељ има право да поднесе жалбу школском одбору на решење директора о материјалној одговорности ученика у року од 8 дана рачунајући од дана пријема решења.

По пријему жалбе, секретар школе, доставља копије списка предмета утврђивања материјалне одговорности ученика, са копијом изјављене жалбе, свим члановима школског одбора.

Школски одбор решава по жалби из става 1. овог члана у року од 15 дана од дана пријема жалбе.

Жалба одлаже извршење решења директора школе.

Решење школског одбора по поднетој жалби је коначно.

XV ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

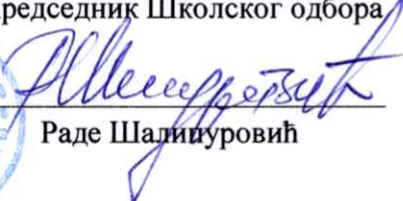
Члан 62.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли школе.

У складу са Законом о родној равноправности, термини изражени у овом акту, у граматичком мушком роду подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.
Ступањем на снагу овог правилника, престаје да важи Правилник о васпитно дисциплинској и материјалној одговорности ученика дел.број **15/16-1** од дана **05.12.2024.године**

Председник Школског одбора

Раде Шалићуновић